

İthal Kömürle Çalışacak 660MWe Kapasiteli Termik Santral!

SAMSUN VE TERME İÇİN YENİ TEHDİT

Mehmet Özdağ

EMO Samsun Şube Yönetim Kurulu Başkanı

Tarih: 13 Ağustos 2014. Yerel basından öğreniyoruz; Samsun Terme İlçesi'nde İthal Kömürlü Termik Santral Planlanıyor!

Samsun yerel gazetelerinin 13 Ağustos tarihli sayılarının hemen hemen hepsinde; "Terme ve Samsun'a yeni tehdit!", "Tarım alanları kömür ve kül tehdidi altında", "Terme'de ÇED toplantısı yapılacak" haberlerini görünce, durumdan haberdar olduk.

Samsun Terme İlçesi, Akçay Mahallesi Mevkii'nde, Tim Avrasya Yatırım Danışmanlık İnşaat Madencilik ve Enerji Üretim Tic. Ltd. Şti. tarafından yapılması planlanan "687.5

MWm/660 MWe Kapasiteli Umud Enerji Üretim Santrali İskelesi, Derin Deniz Deşarjı ve Kül/Alçıtaşı Depolama Alanları" projesi ile ilgili olarak; ÇED Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince, 14 Ağustos 2014 tarihinde, saat 14:00'da Kozluk Ortaokulu'nda "Halkın Katılım Toplantısı" yapılacağı bilgisi yer almaktaydı.

Böylesine önemli bir konunun meslek odaları ve diğer sivil toplum kuruluşlarına ve özellikle yöre halkına haber verilmeden sadece ilgili resmi kurumun web sayfasında duyurulmasıyla yetinilmesi; halkın olmadığı, halktan kaçırılan bir "Halkın Katılım Toplantısı" düzenleme gayretini gösterdiği açıktı.

ÇED Sürecinde "Halkın Katılımı Toplantısı" ve TERÇEP

Şube olarak yıllardan beri Oda ve TMMOB ilkeleri doğrultusunda Nükleer Karşıtı Platform, Çevre Birlikliği, Emek Platformu gibi oluşumlarda edindiğimiz örgütlenme deneyimi ile; ilk olarak Şube Danışma Kurulumuz, ardından TMMOB İl Koordinasyon Kurulu (İKK) üzerinden odalarımız ve Samsun Çevre Birlikliği bileşenleri haberdar edilerek hızlı bir örgütlenme oluşturulmuştur.

"Halkın Katılımı Toplantısı" öncesi; termik santral sürecine karşı yürütülecek mücadele yöntemleri ve sivil toplum kuruluşlarının konu hakkındaki düşünceleri, önerileri ve

TERME'YE YAPILACAK İTHAL KÖMÜR SANTRAL VERİLERİ

Samsun Terme İlçesi, Akçay Mahallesi Mevkii'nde, Tim Avrasya Yatırım Danışmanlık İnşaat Madencilik ve Enerji Üretim Tic. Ltd. Şti. tarafından 687.5 MWm/660 MWe Kapasiteli Umud Enerji Üretim Santrali kurulması planlanmaktadır.

Santral Konumu: Samsun Terme İlçesi Akçay Mahallesine 1 Km uzaklıkta, doğusunda Akçay Deresi, batı kısmında 868.6 MWe gücünde doğalgaz yakıtlı OMV enerji üretim santrali 500 m uzaklıkta, kuzeyinde Karadeniz, güneyinde Samsun-Ordu karayolu.

Santralin Elektrik Üretim Gücü: 687.5MWm/660MWe

Yakıt Tipi: İthal Kömür (ısı değeri 6000 kcal/kg tam olarak belirtilmemiş.)

Yakıt Sarfiyatı: 1.850.000 ton/yıl (5.400 ton/gün, 8250 çalışma saati/yıl değerleri göz önüne alınarak)

Su Gereksinimi: 2.400.000 m³/gün deniz suyu (bu su İstanbul'un günlük içme suyunun üzerindedir.)

Santral Ömrü: 35 yıl (tahmini)

Kül/Atık Depolama Alanı: 965.000 m². (Terme -Çamlıca ve Ünye Kiraztepe mevki. Santral üretim alanından, yerleşim yerlerinden geçerek ulaşılan 10-12 km mesafede.)

Deniz İskele Uzunluğu: 1.950 m

Soğutma Suyu Dejarj Uzunluğu: 1.450 m

Toplam Kül Atık Miktarı: 900 ton/gün (Samsun Ordu Karayolu ve Sakarlı Mahallesi içerisinden geçecek 50 kamyonluk taşıma ile).

soru işaretlerinin giderilmesi amacıyla 14 Ağustos 2014 saat 12:30'da Terme Ticaret ve Sanayi Odası'nda düzenlenen toplantıya Şubemizin yanı sıra TMMOB İKK ve Çevre Birlikliği bileşenleri katılım sağladı. Bu toplantıda ilçede örgütlü 40'tan fazla sivil toplum örgütü, meslek odası, siyasi parti vs.nin katılımıyla Terme Çevre Platformu (TERÇEP) kurularak, termik santrale karşı örgütlenmenin en önemli ayağı tamamlanmış oldu.

Toplantı katılımcıları ile Terme Belediye Başkanı Şenol Kul ziyaret edilerek, gelişmeler hakkında bilgi alındı. Heyetimize verilen bilgiye göre Terme Belediyesi'nin de konudan iki gün önce haberdar olduğu ve sivil toplum örgütleri ile siyasi parti temsilcilerinin haberdar edildiği belirtildi. Belediye Başkanı da bu kirli yatırımı bölgelerinde istemediklerini açıkça belirtti.

Kozluk İlköğretim Okulu'na varıldığında jandarma ve polisin yoğun güvenlik önlemi aldığı görüldü. Toplantı açılışında firma yetkililerinin tepki çeken açıklamaları üzerine halkın yoğun tepki göstermesi ile güvenlik güçlerinin müdahalesi gecikmedi ve "Halkın Katılımı Toplantısı" halkın yoğun tepkisi üzerine yapılamayarak dağılmış oldu.

Halkın Katılımı Toplantısı'nda gösterilen tepkinin boyutu yerel basının konu üzerinde daha fazla yoğunlaşmasını

Sinop'un Gerze İlçesi'nde Anadolu Grubu tarafından yapılmak istenen ithal kömürlü 1200 MW gücünde termik santrale karşı 5 yıldır başarı ile yürütülen kitlesel ve meşru mücadelenin başarı öyküsünü yöre halkından dinlemek ve Terme için sonuçlar, önermeler oluşturmak için; Şubemiz tarafından TERÇEP-Yeşil Gerze Çevre Platformu (YEGEP) buluşması gerçekleştirildi. Bu amaçla 15 Ekim 2014 tarihinde bir forum düzenledik.

sağladı. Odamız adına, yaptığımız basın açıklamaları ve sosyal paylaşım sitelerine, dayanışma içerisinde olduğumuz emek örgütlerine, meslek odalarına, özellikle Samsun Barosu'nun ve Samsun Tabipler Odası'nın bölgemiz halkına karşı tarihi sorumluluklarını hatırlatarak konuyu sürekli gündemde tutmaya çalıştık. KESK Samsun Şubeler Platformu'nu ziyaret ederek KESK örgütlüğünden Terme için destek istedik.

"Kömürle Enerji Üretim AVM'lerde Tüketmeyin" EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil, TMMOB Yüksek Onur Kurulu Temsilcisi Cengiz Göltaş, EMO Yazmanı Hüseyin Önder ve EMO Enerji Koordinatörü Olgun Sakarya'nın Şubemizi ziyaretlerinde TERÇEP Dönem Sözcüsü Zekai Altunpala ile görüşmeleri sağlanarak ortak basın açıklaması ile EMO'nun "Terme Halkı Yalnız Değildir" mesajı ulusal basına yansıtıldı.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yeşil konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

"Terme halkının bu termik santrallara karşı yapmış oldukları direnişlere destek veriyoruz. Her zaman onların yanında olacağız. Enerjinin üretilmesine karşı değiliz ama bilinçli bir şekilde tüketilmesini istiyoruz. Aşırı tüketeceğiz diye Terme'yi ve çevresini insan sağlığına zararlı gaz ve maddelerle sıkıntıya sokmanın anlamı olmadığını düşünüyoruz. İthal kömürlerle enerji üretip, bunları AVM'lerde tüketmeyin. AVM'lerde ki ışıl ışıl aydınlatmalardan, soğutmalardan ve ısıtmalardan tasarruf ederek bu sorunu çok daha çevreci şekilde çözmüş olabiliriz."

Şube olarak TERÇEP ile karşılıklı ziyaretlerimizin yanı sıra sürekli iletişim halinde bulunarak, ÇED sürecini yakından takip etmeye başladık.

TERÇEP tarafından başlatılan imza kampanyası da EMO ve TMMOB düzlemine taşındı. Ayrıca, www.change.org sitesinde, "Terme'de Kirli Yatırım İstemiyoruz, Karadeniz'in Tam Ortasında İthal Kömürlü Termik Santral Kurmaktan Vazgeçin!" sloganıyla imza kampanyası başlatıldı.

Termik Santrallar Sürecinde Gerze Deneyimi

Sinop'un Gerze İlçesi'nde Anadolu Grubu tarafından yapılmak istenen ithal kömürlü 1200 MW gücünde termik santrale karşı 5 yıldır başarı ile yürütülen kitlesel ve meşru mücadelenin başarı öyküsünü yöre halkından dinlemek ve Terme için sonuçlar, önermeler oluşturmak için; Şubemiz tarafından TERÇEP-Yeşil Gerze Çevre Platformu (YEGEP) buluşması gerçekleştirildi. Bu amaçla 15 Ekim 2014 tarihinde bir forum düzenledik.

İlçelerine yapılacak termik santrale karşı, hukuksal ve eylemsel bir platform oluşturarak, gönül birliği ve kader birliği içinde mücadele eden Gerzelilerin mücadelesini çoğumuz duyduk ve zaman zaman da bu mücadelenin içinde olduk. Bu mücadelenin ne kadar zor şartlar altında, akıl almaz bir özveri ve dayanışma ile sürdürüldüğünü bir kez de Yaykıl köylülerinden ve YEGEP'ten dinledik. Gerze ve Yaykıl kadınlarının mücadeledeki rollerinin herkesi duygulandıracak derecede olması da konunun en önemli boyutlarından biri oldu.

Bu buluşmanın Terme mücadelesi için de çok önemli bir dönüm noktası olacağı toplantı sonunda “Kurtuluş yok tek başına, ya hep beraber ya hiç birimiz” sloganı ile ortaya konuldu.

Samsun EMO Şubesi yönetici ve çalışanları ile TMMOB bileşenleri Forumu, Odamız tarafından yaptırılan “Terme Termik İstemiyor” önlükleri ve şapkaları ile katılarak, konukları karşıladılar. Yaptırılan önlüklerin büyük kısmı foruma katılan TERÇEP Dönem Sözcüsü’ne teslim edildi.

TMMOB Mühendislik ve Mimarlık Haftası Etkinlikleri

Sekretaryası Şubemiz tarafından yürütülen TMMOB İKK’nın da ana gündemlerinden biri Terme Termik Santral süreci oldu. TMMOB’nin 60. kuruluş yıldönümü kapsamında planladığımız Mühendislik ve Mimarlık Haftası etkinliklerinin her aşamasında “Terme’de Termik Santral İstemiyoruz” vurgusunu ön plana çıkardık. TERÇEP tarafından başlatılan imza kampanyasını her etkinlik öncesi her katılımcıya tek tek hatırlatıp imza istedik. Etkinlikler kapsamındaki “Terme Kirli Santral İstemiyor” panelini de Terme’de gerçekleştirme kararı alındı.

21 Ekim 2014 tarihinde düzenlenen panele ilgi ve katılım oldukça yüksek oldu. 15 Ekim 2014 tarihinde Samsun’da düzenlenen Terme-Gerze buluşmasının olumlu etkileri, Terme çevre mücadelesinde kadınların da katılımıyla kendisini gösterdi. Panel katılan TERÇEP görevlilerinin yanı sıra Terme Belediye Başkanı Şenol Kul’un da “Terme Termik İstemiyor” önlüğü ile sahneye çıkması dikkatlerden kaçmadı. Bize söylenen; “Sonunda Başkan’a da önlük giydirmeyi başardınız” espri de bizleri mutlu etti.

Terme’ye ithal kömürlü termik santral için henüz bir lisans başvurusu yapılmadığı, ÇED aşamasından sonra lisans aşamasına geçileceği bilgisi ile ÇED yaptırma kararlılığı bu panel ile bir kez daha vurgulanmış oldu. ■

TERME TERMİK SANTRALI’NDAN NEDEN VAZGEÇİLMELİ?

Orta Karadeniz Bölgesi’nin enerji yapısına bakıldığında, bölgenin enerji üretimi açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Su kaynaklarının yoğunluğu ile hidroelektrik (barajlı) enerji üretim tesislerinin kapasitesi 2 bin 300 megavat (MW) olup ülkemizin bu alandaki kapasitesinin yüzde 17’sini oluşturmaktadır.

Yenilenebilir enerji kaynakları bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Rüzgar enerjisi potansiyeli 16 bin 784 MW olup; ülke genelinde tespit edilen kurulabilecek güç miktarının yüzde 12,7’sini oluşturmaktadır. Yine enerji ormancılığı ve biyoyakıtlar açısından da önemli bir altyapı ve tarım arazisine sahiptir.

Termik santrallar sadece büyük sermaye yatırımı değil, aynı zamanda fosil yakıt, su vb. çeşitli doğal kaynaklar gerektiren mega projelerdir. Termik santrallarda tüm gerekli önlemler alınsa da çevresel etkileri “sıfırlanamaz.” Yadsınamaz zararlarını kontrol etmek ve azaltmak için sıkı devlet normları olmasına rağmen ekosistemde çok büyük bir stres oluşturmakta ve çevre üzerinde ölçülemez ve sonsuz etkiler yaratmaktadır.

Çevreye etkileri en aza indirecek sistemlerin maliyet, arıza, doğal afet, ihmal, kasıt, kusur vb. nedenlerle bir an bile devre dışı kalması durumunda; 25 km yarıçaplı alanda SO₂, NO₂ ve SPM&RSPM partikül emisyonlarına bağlı olarak insan, hayvan ve tüm canlı yaşam üzerinde geri dönülmez hasarlara neden olabilecekleri bilinmelidir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) verilerine göre 7 adet termik santral (Sinop Nükleer Santral Projesi hariç) yaklaşık 3 bin MW kurulu güç talebi ile sırada beklemektedir. Samsun-Terme sahil şeridinde mevcut kurulu ve lisans bekleyen termik santralların toplam kapasitesi 3 bin 300 MW olup, santralların çevre etki değerlendirmesinin (ÇED) tek tek birbirinden bağımsız yapılması bilimsel bir yaklaşım değildir. Termik santral yoğunluğunun bölge üzerindeki kümülatif etkisi ve toplumsal maliyetleri göz ardı edilmektedir.

Elektrik üretiminde 2013 yılı rakamlarına göre yüzde 56.8 olan dış kaynak bağımlılığımız daha da artacak ve enerji üretim maliyetlerimizin yanısıra ulusal enerji arz güvenliğimiz de olumsuz etkilenecektir.

Terme Ovası üzerinde OMV Enerji Santral ve Ünye Çimento Fabrikası’nın kirletici etkileri tüm hızıyla devam ederken, kurulması planlanan kömürlü termik santral bölge üzerinde toplam kirlilik yükünü artıracaktır. Yurtdışından ithal edilecek yılda yaklaşık 2 milyon ton kömürün gemilerden boşaltılması esnasında denizde; üretim sahasına taşınması, harmanlanması ve kırılması esnasında da karada büyük ölçüde kirlilik yaratacaktır.

Terme sahilleri sığ derinliğe sahip olması nedeniyle su ürünlerinin üreme ve yavru balıkların beslenme bölgesidir. Kurulması planlanan kömürlü termik santralin, OMV Enerji Üretim Santralı’na 500 m mesafede olması nedeniyle her iki santralin derin deniz deşarjları denizde kirlilik yükünü artıracaktır.

Baca gazlarının sıcaklığı (150-200 °C) küresel ısınma etkisi sebebiyle bölgenin yağış rejimi üzerinde de olumsuz etkilere sebep olacaktır.

Tüm bu nedenlerle Tim Avrasya Yatırım Danışmanlık İnşaat Madencilik ve Enerji Üretim Tic. Ltd. Şti. Umut Enerji Üretim Santralı’nın kurulmasının bilimsel, ekonomik ve toplumsal hiçbir olumlu yönü yoktur.

Yenilenebilir enerji kaynakları olarak hidroelektrik ve rüzgar potansiyeli yüksek olan ülkemizin en verimli ovalarına sahip olan Orta Karadeniz Bölgesi’nde tamamen özel sektörün kar inisiyatifini dikkate alan enerji politikalarıyla kurulan, kurulması planlanan çevre ve insan sağlığı açısından büyük riskler taşıyan termik santrallardan derhal vazgeçilmelidir.